

afdelingen Fryslân

Algemene ledenvergadering IVN De Wâlden

De algemene ledenvergadering van IVN De Wâlden hielden we na een mooie excursie in De Mersken. Op 6 april maakten we eerst met gids Karin Akkerman een wandeling, terwijl het weer enorm uitpakte zo vroeg in het seizoen dat we allemaal wat moesten wennen aan de warmte. Daarna met de groep in een Multifunctioneel centrum in Ureterp de nodige zakelijke punten doorgenomen. Maar ook ideeën uitgewisseld en ervaringen gedeeld.

Ook de voortgang van de Natuurgidsenopleiding die vorig jaar september is gestart wordt besproken. Van het grootste belang is dat er een paar meelopers en meedenkers zijn die voorbereid worden op meedraaien in de organisatie van de volgende versie van de NGO over een paar jaar. Betty heeft een flinke kluif aan dit geheel, waarbij ze nu wordt ondersteund door Ruud en Gosse. Maar, het is noodzakelijk om een paar nieuwe gezichten erbij te betrekken. Wil je er iets meer van weten, benader Betty of Ruud (bettykooistra@hetnet.nl of r.oudega@gmail.com).

Wat we verder deelden is dat SBB en Natuurmonumenten ons geld gaan vragen als we een excursie in hun gebied willen geven. We melden de excursies altijd keurig aan de beheerder, zo hoort het ook. De begeleidende gids weet ook precies wat wel en niet is toegestaan,

de Wâlden
Heerenveen
Súdwesthoeke
Leeuwarden e.o.
Ooststellingwerf

Afhankelijk van de tijd van het jaar. Maar om nu te gaan betalen, terwijl wij geen financiële bijdrage vragen aan de deelnemers en de gidsen dit ook om niet doen, gaat ons wat te ver. We hebben deze ontwikkeling daarom gemeld bij Anja Dijkstra van IVN Noord, en hopen dat er via die kanalen een oplossing komt.

Foppe de Haan heeft een idee om een cursus Landschapslijn te gaan ontwikkelen. Harrie Velvis wil wel meedenken en -werken. Ook is Foppe actief in het project Herstel eiland De Tike, ook bekend als de Kninepole. Leuk vervolg op de samenwerking met dit dorp.

We hopen op een mooi, groen jaar met veel boeiende excursies en wensen iedereen daar veel plezier mee!

Els Steinmann

Natuurlessen
basisscholen
IVN Heerenveen

Vanaf april zijn we in de gemeente Heerenveen, samen met NME de Natuurij, gestart met de buitenlessen voor de basisscholen. In de Overtuin, maar ook op groene plekken bij de scholen worden deze lessen gegeven.

Dit jaar doen we de lessen:

- * Pykje Four, voor de kleuters, waarin we van allerlei opdrachtjes doen, die te maken hebben met jonge grutto's. Denk aan trappelen om wormen te zoeken, een nest met 4 eieren maken, het nest onzichtbaar maken voor de predatoren... en veel meer.
- * Buiten bezig, voor de groepen 3 en 4, dit zijn allerlei opdrachtjes van sporen zoeken, bodemdiertjes, boom diertjes, klimopbladeren tekenen etc....
- * Diertjes dag voor groep 5 en 6, in groepjes gaan de kinderen op zoek naar waterdieren, boomedieren en bodemdieren, bekijken met loepstootjes, proberen om op naam te zetten.
- * Wilde bloemen voor groep 7 en 8
- * Op avontuur in de natuur, voor alle groepen, samen met een natuurgids op excursie in de natuur, wat we tegenkomen bekijken we en we vertellen er over. Allemaal geweldig leuk om te doen. De kinderen zijn super enthousiast en ook leerkrachten en ouders doen fanatiek mee.

Excursie De Deelen in Luinjeberd 18 mei IVN De Wâlden

Op zaterdagmiddag 18 mei verzamelen we om half twee en lopen met natuurgids Edwin de Groot door natuurgebied De Deelen in Luinjebert. Met een klein groepje lopen we door het moerasgebied en daarna door de wat openere vlakte in dit mooie gebied. De Deelen is een uitgestrekt complex van laagveenmoerassen (met hoogveenkenmerken) in het lage midden van Friesland. Het ligt in de vroegere benedenloop van de Boorne of Koningsdiep en was onderdeel van het vroege waddengebied. Door vervening is in de 20e eeuw veel veen verdwenen, waardoor De Deelen er tegenwoordig vrij geïsoleerd bijliggen. De trekaten ("petgaten" in het Fries) in de Deelen zijn betrekkelijk nieuw, omdat men hier pas rond 1920 met vervening begon. Bovendien wordt, bij wijze van natuurontwikkeling, nog steeds veen gewonnen (tot 2 jaar terug potgrondwinning) waarbij nieuwe petgaten ontstaan. Zodoende wordt dit laagveengebied gekenmerkt door een naar verhouding groot oppervlak aan open water.

Deze cocon is gemaakt door de Grote Lantaarnspin (*Agroeca brunnea*). Dit kunstwerkje noemen ze ook een **feeenlampje**.

Een dag na dit schitterende kleine bouwsel zal de spin deze cocon bekleden met zandkorreltjes zodat ie minder zichtbaar is.

Deze coconnetjes hebben een boven- en benedenverdieping. De jonge spinnetjes leven in de bovenverdieping, als ze iets groter zijn zakken ze af naar de benedenverdieping.

Foto Els Steinmann

Foto Andrea Hammer waterardbei

Foto Andrea Hammer

Zoveel libellen, zoveel vogels, gekwaak van kikkers, wat een prachtig en divers gebied. Edwin wees ons op talloze mossen, varens, vlinders, uitlopende bomen en struiken en niet voor niets blijkt zijn kennis over dit gebied enorm! Het was ook zijn adoptie gebied tijdens zijn natuurgidsenopleiding. En hoe leuk, nu lopen er ook weer twee deelnemers aan de huidige Natuurgidsenopleiding mee. Een goede app om vogelgeluiden te identificeren is volgens Edwin MERLIN, de moeite waard om eens te proberen! En, we horen nu ook diverse vogels, een waar concert, en zelfs één kreet van de roerdomp! We hebben een geweldige wandeling gehad deze middag, met dank aan Edwin!

Els Steinmann en Kees Filius

Met de Wâldstruners naar Wolvega Herbarium Friscum IVN Heerenveen

Op 16 maart waren we met de Waldstruners (de jeugdafdeling van Heerenveen) op bezoek bij Herbarium Friscum in Wolvega. Karst Meijer gaf een inspirerende rondleiding. De kinderen mochten een wel hele bijzondere aanwinst van het Herbarium bekijken. De Species Plantarum van C. Linnai, uit 1753. De basis van de botanische nomenclatuur.

Melle, één van de Waldstruners, maakte er een foto van, want zo zei hij: “Anders geloven ze dit op school nooit!” Maar ook de gedroogde planten, zeewieren en mossen waren interessant. Wat een juweel van een plek. www.herbariumfriscum.nl

Jeugdbegeleiders cursus

in Fryslân

Weet jij nog hoe het voelt om languit op je rug in het bloemrijke gras te liggen en naar de wolken te staren? Om over smalle paadjes te struinen en 'heksensoep' te brouwen? Helaas spelen kinderen steeds minder buiten en missen zo het contact met de natuur. Gun jij de kinderen van nu betekenisvolle ervaringen in de natuur? Waardevolle momenten waar ze op latere leeftijd aan terug kunnen denken?

Kinderen hebben creatieve denkers en enthousiaste doeners nodig. Mensen die hart hebben voor de natuur en deze beleving graag door willen geven. Begeleid je al kinderactiviteiten en zoek je (nieuwe) handvatten en methoden? Of staat het organiseren ervan op je ideeënlustje? Meld je dan aan voor de IVN Jeugdbegeleiders cursus in Fryslân.

Aanmelden tot 15 juni 2024

bij Anja Dijkstra, a.dijkstra@ivn.nl

Voor wie is de cursus bedoeld?

Voor iedereen die het leuk vindt om kinderen (6 - 12 jaar) tijdens natuuractiviteiten de natuur van dichtbij te laten beleven. Het maakt daarbij niet uit of je zelf veel of weinig natuurkennis hebt.

De IVN Jeugdbegeleiders cursus wordt georganiseerd door IVN Fryslân en mede mogelijk gemaakt door Provincie Fryslân. We starten bij 15 deelnemers en zitten vol met 25 cursisten. Aanmeldingen worden behandeld op volgorde van binnenkomst.

Aanmelden tot 15 juni 2024

bij Anja Dijkstra, a.dijkstra@ivn.nl

Inhoud van de cursus

Je leert iets over natuur, maar dat is niet het belangrijkste... We gaan vooral bezig met didactiek. Hoe breng ik mijn boodschap over? Hoe sta ik voor de groep? Wat is natuurbeleving? Welke andere werkvormen dan 'vertellen' zijn er? Hoe ga ik om met verschillende leeftijden in één groep? Hoe kan ik differentiëren? En hoe geef ik mijn eigen draai aan een (bestaande) excursie?

Praktische informatie

Data: zaterdag 29 juni + 06 juli 2024
Locatie: 'Het Boshuis' - Buitencentrum Drents-Friese Wold | Appelscha
Tijd: 09.30 - 15.30 uur (inloop 09.15 uur)
Kosten: € 25,- p.p. (neem eigen lunch mee!)

Aanmelden tot 15 juni 2024

bij Anja Dijkstra, a.dijkstra@ivn.nl

**Geweldige Vogelexcursie Lauwersmeer
o.l.v. Pieter van der Kooij
zaterdag 27 april 2024
IVN Heerenveen**

's Morgens vroeg uit de veren, wandelschoenen aan, verrekijker en telefoon mee (voor de Merlin app!!) Vijf over zeven precies zaten we bij onze excursieleider Pieter van der Kooij in de auto! Onderweg, kauwtjes nestelend onder de viaducten, roeken in en rond vele nesten in de hoge bomen, kuifeendjes, wilde eenden, blauwe reiger, "Vlaamse" gaai, en Pieter vertelde over die veelkleurige "Vlaamse" gaai. Het kleurrijke fraaie verenkleed van de gaai doet, zo vertelde Pieter aan de kledij denken van de gegoede burgerij in Vlaanderen, en kleurrijke kledingmarkten in België, vandaar de naam Vlaamse gaai, dus blijven wij hem/haar gewoon nog Vlaamse gaai noemen!

Al rijdende was de excursie al begonnen! Gefocust op vogels en de weetjes van vogels. We arriveerden klokslag acht uur bij het Jaap Deens gat, na een korte wandeling kwamen we bij een prachtige vogelkijk hut, waar boerenwaluwen binnen nestelden en rond onze hoofden vlogen. We zagen o.a. in de rietvelden en in de plassen, de groenpootruiter, de zwarte ruiter, kemphanen, grauwe ganzen met jongen en we hoorden de roerdomp hoempen, wat een heel bijzondere ervaring was! We konden met de telescoop van Pieter de vele vogels van dichtbij bewonderen en Pieter vertelde intussen vele weetjes over vogels!

Onze tweede stopplaats de Vlinderbalg, hier zagen we vanaf het uitkijkplateau, baltsende futen, kuifeenden en natuurlijk wilde eenden! De rietzanger was te bewonderen met de verrekijker.

Daarna met de auto naar het Ballastplaatbos, we maakten een wandeling door dit bos en hoorden de cetti's zanger, de nachtegaal, de fitis en de tjiftjaf, en nog veel meer.....

Cetti's zanger

Op naar de haven, ff lunchen in restaurant Schierzicht, en snel weer door, met in de haven een visdiefje een kapmeeuw en een kauwtje.

In de Bantpolder even voorbij de sluizen, gingen we op zoek naar de roodhalsgans, welke 's morgens nog gespot was, maar helaas hebben wij deze zeldzame soort niet kunnen ontdekken. Wel konden we genieten van de grutto's en zagen zelfs de Rosse grutto aan de overkant van de weg samen met kemphanen, een groepje wulpen en de tureluur met zijn mooie oranje pootjes.

En weer door..... Paesens Moddergat, de dijk op en ja hoor daar stonden twee lepelaars te slobberen en zagen we goudplevieren trippelen. (Deze broeden niet in Nederland)

Op naar Ezumakeeg-Noord, twee reeën, haha, daar kwamen we niet voor, maar oh, zo mooi en zo alert! Het water stond hier hoog, daarom waren er weinig steltloperijtjes te zien. Normaal zijn dit de plas-dras gebieden, vertelde Pieter, waar vaak veel steltloperijtjes te zien zijn!

Via de Merlin app hoorden we wel de gele kwikstaart (niet kunnen spotten)

En toen, ja hoor, daar was ie DE BLAUWBORST!!!

Doorrrrrrr naar Ezumakeeg-Zuid. We rijden langzaam door de plas-dras gebieden en opeens staat daar de gracieuze steltkluut voor onze neus! Heel bijzonder, op hoge oranje poten en met een lange puntige snavel.

Onze laatste stop was de Kollummerwaard, we wilden nog een kleine wandeling maken, maar het was daar nogal drassig en modderig en daarom weer rechtsomkeert gemaakt, met tegenzin hoor, maar ja! Rob vond een nog gaaf dood baardmannetje bij het draaihek en tsja nog een soort erbij, maar we hadden hem liever levend gespot!

Totaal drieënzeventig vogels gespot.
GEWELDIG!!!!
Dank je wel Pieter voor deze prachtige excursie.

Slangenexcursie Easterskar

IVN Heerenveen

Op pad met excursieleider Richard de Jong. Richard werkt bij het Wetterskip en is vrijwilliger bij het Fryske Gea. Hij monitort dit gebied (Easterskar) op slangen, hagedissen, libellen en vlinders, zo'n zeven keer per jaar. Er leven in dit gebied maar liefst 23 soorten libellen.

Richard vertelt:

- Adders nemen trillingen waar, ze zijn doof, hebben geen uitwendige oren of trommelvlies. De adder vergiftigt zijn prooi. Een adder is schuw en erg snel en dat hebben we gezien! Een mannetje adder is zilvergrijs met zwarte zigzagstreep en een vrouwtje bruin met zwarte iets lichtere tekening.
- De gladde slang wurgt zijn prooi door de bloedstroom af te stoppen en dan steeds een
- stukje bij beetje verder te drukken.
- De ringslag heeft de methode zoals Richard grappig zegt: Hap-slik-weg!

Vijanden van slangen zijn o.a. de vos, de dan en roofvogels en de reiger.

En toen, ja hoor, Hans Kerkhove spot een addertje, wijst ernaar en..... Richard neemt een duik, hebbes! De adder kan niet springen maar kan zich uitrekken en bijten en een beet van een adder kan levensgevaarlijk zijn!

We lopen verder, speurend naar de ringslang, maar deze laat zich vooralsnog niet zien. Wel libellen, spinnen, waterjuffers, cicaden, vlinders, spuugbeestjes, etc.

In een drassig (natte voeten) weilandje, vliegt een eend op, tien eieren in het nest en een geschrokken eend, maar de eend keert volgens Richard binnen de kortste keren weer terug op haar nest!

We lopen richting hek, Scharweg, zijn dan een dikke twee uur verder en dan..... in het water langs de Scharweg, laat zich eindelijk een ringslang zien!! Verscholen in de walkant, maar met de verrekijker zien we duidelijk de gele wangen, een grotere ringslag zwemt snel weg en wij blij, Richard blij! Gelukkig toch nog ringslangen gespot.

Richard vertelt over ringslangen, dit nog ff op een rijtje:

- De ringslang legt zijn eieren in broedhopen, vroeger bij de boeren op het erf (mesthopen) maar nu vaak door mensenhanden gemaakte broedhopen van bijvoorbeeld het afval van de mais, compost, paardenmest en takken in het midden, zodat de vrouwtjes ertussen kunnen kruipen om de eitjes in te leggen.
- Ze bijten niet, zelfs niet als hij gevangen wordt.
- Leeft in de buurt van water, kan zeer goed zwemmen, de adder trouwens ook!
- Eet kikkers, salamanders en soms vissen, is overdag actief!
- De ringslag in gevaar doet of hij dood is, ligt dan op zijn rug, soms met de tong uit zijn bek, zo houdt hij zijn vijand voor de gek.

Dank je wel Richard voor deze prachtige excursie.

Natuurgidsenopleiding avond tussentijdse presentatie onderzoeksgebied IVN De Wâlden

Op dinsdag 7 mei treffen we elkaar in Sneek. Aanwezig waren een aantal collega's van IVN die het leuk vinden om de cursisten te spreken en de voortgang van hun onderzoeksgebied te bekijken plus de meeste cursisten. Leuk om te zien hoe gedreven en enthousiast ze zich presenteren! En de diversiteit van de gebieden, vaak praktisch gekozen dicht bij de woonplaats en daarmee ook meestal al bekend bij de cursist zelfs voor aanvang van de opleiding. De motivatie was zichtbaar en voelbaar, soms nog wat zoekend naar prioriteiten, "alles is zo leuk, ik moet nog zoveel leren!" Historisch besef van het gebied, de kaarten en foto's op tafel, planten, grassen, uitwerpselen, schelpen, van alles te zien en omschreven in mooie verhalen! Dit belooft nog wat, ze zijn pas halverwege de opleiding!

Els Steinmann

Als de zon ondergaat

ZATERDAG 21 SEPTEMBER 15.00-22.00 UUR
BIOSINTRUM, OOSTERWOLDE

Beste vrijwilliger

Hierbij nodigen we je van harte uit voor de Friese Groene Vrijwilligersdag 'Grien Goud'.

Een dag waarop Friese groene vrijwilligers elkaar kunnen ontmoeten en je kunt deelnemen aan inspirerende lezingen, workshops en excursies. Het thema dit jaar is "Als de zon ondergaat". Zodra het definitieve programma bekend is, ontvang je van ons een uitnodiging. Dan start ook de inschrijving, deelname is gratis.

Grien Goud wordt speciaal georganiseerd voor groene vrijwilligers.

Namens de deelnemende organisaties, IVN, Fryske Feriening foar Fjildbiology, It Fryske Gea, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschapsbeheer Friesland, Bond van Friese Vogelwachten, Kollektivenberied Fryslân, Provincie Fryslân, Sovon Vogelonderzoek en Zoogdiervereniging

Wandeling De Mersken IVN De Wâlden

Op zaterdag 6 april liepen we met een mooie groep door De Mersken, dit keer begeleid door Karin Akkerman. Met zo'n groep natuurgidsen en natuurgidsen in spé werd het niet stevig doorstappen maar stonden we veel stil om natuurweetjes te delen. Het was een van die uitzonderlijk warme voorjaarsdagen, we liepen in t-shirts door dit bijzondere gebied. Een paar plaatjes van wat we zagen: allerlei soorten bijtjes, de gewone boomwrat, het zwarte reuzenkussen, schapen bij de dobbe, mooi fris groen van de larix etc.etc.

En, na de wandeling in het multifunctioneel centrum De Wier in Ureterp de jaarlijkse Algemene Leden vergadering gehad. Ook weer leuke nieuwe ideeën met elkaar gedeeld! Els Steinmann

GRIEN GOUD

Elke afdeling heeft zijn eigen kleur. Dit is in de voettekst terug te vinden.

Zaterdag 01 juni	Ecologisch tuinieren - in de praktijk	
	Ontdek tuinieren met respect voor de natuur! Jos en Arjan nemen op deze ochtend de deelnemers van de lezing (28 mei) mee naar enkele voorbeeldtuinen. Ontdek in de praktijk hoe je zelf aan de slag kunt met ecologisch tuinieren.	
	Door	IVN Ooststellingwerf Jos van den Akker Arjan Haaijema
	Locatie	bekend bij lezing 28 mei
	Tijd	10.00 uur
Opgave	ivn.ooststellingwerf@gmail.com	
Kosten	Afdelingsleden gratis niet-leden € 5,-	

Zaterdag 01 juni	Slangen-excursie	
	Onder deskundige leiding van Richard de Jong gaan we in een mooi natuurgebied op zoek naar slangen en andere reptielen. Wat gaan we allemaal ontdekken en zien? Laat je verrassen en ga met ons mee!	
	Door	IVN De Lege Midden Richard de Jong wordt
	Locatie	bekend gemaakt bij aanmelding 09.00 uur [vertrek 08.30 uur P+R Station Grou]
	Tijd	Ineke Harte 0566 - 60 23 27 [na 18.00 uur]
Opgave	Afdelingsleden gratis niet-leden € 2,50	
Kosten		

Zaterdag

03 juni

It Geastmer Bosk

Dit diverse bos met brede en smalle paadjes, naald- en loofbomen en vele vogels is ons decor voor een gezellige wandeling. Tuurlijk is er vandaag aandacht voor de natuur, maar lekker wandelen en gezellig kletsen staan voorop.

Door IVN Noordoost Friesland Damwoude | t.o.
Locatie Hearewei 45, 9104 CS [ingang Geastmer Bosk]
Tijd 14.00 - 15.30 uur
Opgave Reinze Visser | 06 - 19 88 29 16

Maandag

03 juni

Struinen langs de houtwal

Een houtwal is een aarden wal begroeid met bomen en struiken. Een bijzonder element in het landschap, met nut voor vee en vele soorten flora en fauna. Tijdens deze gezinsactiviteit ontdekken we de houtwal. Struin je mee?

Door IVN De Wâlden | Mirja Brandorff
Locatie Ureterp | Brouwerslaan
[P-plaats tegenover St. Petruskerk]
Tijd 19.00 - 20.30 uur
Opgave Mirja Brandorff | mirja45@hotmail.com

Zaterdag

08 juni

Slootjesdag in Workum en Sneek - *kinderactiviteit*

Met schepnetjes, zoekkaarten en ander onderzoeks- gereedschap gaan we op zoek naar wat er allemaal leeft in het water in Workum en Sneek. De watergidsen hebben er reuze zin in. Ben jij erbij?

Door IVN Súdwesthoeke
Locatie Workum en Sneek
[check onze website voor meer informatie]
Tijd www.ivn.nl/afdeling/sudwesthoeke
Opgave
Kosten

Zaterdag

08 juni

Slootjesdag in Dokkum - *kinderactiviteit*

Met schepnetjes, zoekkaarten en ander onderzoeks- gereedschap gaan we op zoek naar wat er allemaal leeft in een boerensloot. Onze watergidsen hebben er zin in. Ben jij er ook bij?

Door IVN Noordoost Friesland | Dokkum |
Locatie Aalsumerweg 51, 9101 JG
Tijd 14.00 - 15.30 uur
Opgave Reinze Visser | 06 - 19 88 29 16

Zaterdag

08 juni

Slootjesdag in het Pettebosk - *kinderactiviteit*

Met schepnetjes, zoekkaarten en ander onderzoeks- materiaal gaan we tijdens deze kinderactiviteit op zoek naar wat er allemaal leeft in het water van Het Pettebosk.

Door	IVN De Wâlden Jantsje Zwart, Adri Mens, Andrea Hammer, Karin Akkerman
Locatie	Earnewâld Koaidyk
Tijd	13.30 - 15.00 uur
Opgave	Jantsje Zwart 06 - 44 74 26 68 Karin Akkerman 06 - 30 65 48 07 [beide tussen 18.00 - 20.00 uur]

Zondag

09 juni

Slootjesdag in Leeuwarden e.o. - *kinderactiviteit*

Tijdens de IVN Slootjesdagen kun je op zondag 9 juni 2024 van 11 tot 16 uur bij het Rustpunt Leeuwarderbos samen met je ouders, broertjes, zusjes, vriendjes, opa's, oma's etc. het leven in en rondom de sloot onderzoeken. Je hoeft je niet in te schrijven. Het is een open "inloop" activiteit.

Door	IVN Leeuwarden e.o. Leeuwarder Bos
Locatie	[rustpunt] Viershuisterweg 11
Tijd	11.00 - 16.00
Opgave	Open inloop

Zondag

09 juni

Slootjesdag in Heerenveen - *kinderactiviteit*

Met schepnetjes, zoekkaarten en ander onderzoeks-gereedschap gaan we op zoek naar wat er allemaal leeft in het water van het Museumpark. Onze watergidsen hebben er zin in! Ben jij er ook bij?

Door	IVN Heerenveen
Locatie	Heerenveen Oranje Nassaulaan [P-plaats aan einde van Oranje Nassaulaan]
Tijd	10.00 - 14.00 uur

Dinsdag

11 juni

Zwagermieden

De Zwagermieden maken deel uit van de zogenaamde Natte As; een strook aaneengesloten natte natuurgebieden

die van zuidwest naar noordoost dwars door Friesland loopt. Wandel je met ons mee door dit mooie gebied?

Door	IVN De Wâlden Sije Schotanus,
Locatie	Anneke Kaastra bekend bij aanmelding
Tijd	19.00 uur
Opgave	Sije Schotanus 06 - 29 39 71 91 [18.00 - 20.00 uur]

Dinsdag

11 juni

Libellen - de lezing

Gebieden rijk aan water, riet, bomen en planten zijn uitermate geschikte leefomgevingen voor libellen. Antoine van der Linden vertelt ons deze avond uitgebreid over de soorten en hun leefwijze.

Door IVN Ooststellingwerf | Antoine van der Linden
Locatie Appelscha | Terwisscha 6a, 8426 SJ
[Buitencentrum Drents-Friese Wold]
Tijd 19.30 - 22.00 uur
Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 5,-

Zaterdag

15 juni

Nachtzwaluwen

De mysterieuze nachtzwaluw broedt in Nederland op heidevelden, zandverstuivingen en in open dennenbossen.

In de avond en nacht vangen ze grote insecten (nachtvlinders) tijdens de vlucht. Kijk en luister je met ons mee?

Door IVN Ooststellingwerf | Dirk Haaijema
Locatie Appelscha | Terwisscha 6a, 8426 SJ
[P-plaats Drents-Friese Wold]
Tijd 22.00 uur
Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 2,50

Zaterdag

15 juni

Libellen - de excursie

Gebieden rijk aan water, riet, bomen en planten zijn uitermate geschikte leefomgevingen voor libellen. Antoine van der Linden neemt op deze ochtend de deelnemers van de lezing (11 juni) mee op zoek naar libellen.

Door IVN Ooststellingwerf | Antoine van der Linden
Locatie wordt bekend gemaakt bij lezing [11 juni]
Tijd 10.00 uur
Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com

Zaterdag

15 juni

Het geheim van het Galgelân

Een reis door de bijzonder rijke historie van het Sneekermeer- gebied. Vanuit Offingawier wandelen we langs de Offenwier- stersyl en de eeuwenoude Grienedyk naar het mysterieuze Galgelân aan de oevers van het Sneekermeer.

Door IVN Súdwesthoeke | SBB, Nico Brandsma
Locatie Offingawier | Fiifgeawei 26 [Bokkepleats]
Tijd 14.00 - 16.00 uur
Opgave Nico Brandsma | nicobrandsma@xs4all.nl | opgave verplicht

Woensdag
19 juni

Expeditie bij De Leijen - op de fiets

De fietstocht - startend bij de haven van Rottevalle - voert ons langs het mooie gebied rondom De Leijen. De gids wacht je in de haven op bij de ligplaats van skûtsje 'De Rot'. Geschikt voor volwassenen en geïnteresseerde jongeren.

Door IVN De Wâlden | Foppe de Haan
Locatie Rottevalle [in de haven]
Tijd 20.00 - 22.00 uur
Opgave Foppe de Haan | fh.de.haan@ziggo.nl

Vrijdag
21 juni

Zonnewende Natuurwandeling

Deze avondwandeling op één van de langste dagen van het jaar gaat door een niet vrij-toegankelijk gebied: De Dollen en Wyde Rien. Met een beetje geluk treffen we roerdomp en baardmannetje. Tip: waterdicht schoeisel en verrekijker.

Door IVN Súdwesthoeke | SBB
Locatie Harich | Keamerlânswai
[ingang It Swin tussen Harich en Elahuizen]
Tijd 20.00 - 22.00 uur
Opgave ivnsudwesthoeke@outlook.com | opgave verplicht, beperkt aantal deelnemers mogelijk

Zaterdag
22 juni

Vlinders en libellen in het Woldlakebos

Wandelen door een libellenoase; het Woldlakebos is een uniek moerasbos. Hier leven enorme aantallen libellen, waaronder de bijzondere Kempense heidelibbel. Ga met ons mee op deze ontdekkingsstocht!

Door IVN De Lege Midden Scheerwolde | Ir.
Locatie Luteynweg
Tijd 10.30 uur
[vertrek 09.30 uur van Carpoolplaats Akkrum]
Opgave Reinie Piersma | 0566 - 84 05 03 [na 18.00 uur]
Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 2,50

Zaterdag
22 juni

Ochideeëntocht Nationaal Park Lauwersmeer

Zo sierlijk en elegant de exotische orchidee bij menigeen de huiskamer opluistert, zo bijzonder mooi is het om te zien hoe de inheemse variant in z'n eigen natuurlijke omgeving de show steelt. Neem fotocamera en loep mee.

Door IVN Noordoost Friesland Lauwersoog |
Locatie Strandweg 1, 9976 VS [Restaurant Het Booze Wijf]
Tijd 14.00 - 15.30 uur
Opgave Jan de Vries | 0519 - 57 17 33
Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 4,-

Woensdag

26 juni

Laarzenexcursie Ottema-Wiersmareservaat

Trek je laarzen aan en waan je in een heuse rimboe. Dit unieke laagveenmoeras kent een grote rijkdom en afwisseling in biodiversiteit. Het terrein herbergt zeldzame planten en dieren, zoals blaasjeskruid en de zilveren maan.

Door IVN Noordoost Friesland
Locatie Hurdegaryp | Ottemaweg

Tijd [tegenover Halligenweg]

Opgave Jan de Vries | 0519 - 57 17 33

Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 4,-

Zaterdag

29 juni

Plantenexcursie en inventarisatie

We wandelen door het open landschap van 'De Heide' en langs een jong aangeplant bos. Daarna door het oude bos van Wilhelmina-oord. Onderweg bekijken we welke planten er voorkomen en registreren die op een streeplijst van Floron.

Door IVN Súdwesthoeke | Klaas Ybema, Ronald Schouten
Locatie St. Nicolaasga | Huisterheide 6, 8521 ND [P-plaats voormalig 'Restaurant Hjr is't' = afgebrand]

Tijd 10.00 - 12.00 uur

Opgave Ria Brouwer | ria2brouwer@gmail.com | opgave verplicht

Zaterdag

29 juni

50 jarig jubileum

IVN Heerenveen e.o.

Check
onze website

Bezoek aan de Oogsttuin in Nieuwehorne

De Stichting Sociaal en Vitaal heeft met vrijwilligers een grote moestuin aangelegd. Gezinnen uit de gemeente Heerenveen die het niet breed hebben, kunnen wekelijks hun groente en fruit halen. Ong. 600 gezinnen maken hier gebruik van. Tzt meer info <https://www.ivn.nl/afdeling/heerenveen-eo/>

Door IVN Heerenveen
Locatie Nieuwehorne | Houtlaan, 8414 L

Tijd
Opgave info@natuurlijk-tuinieren.nl
Kosten

Donderdag
04 juli

Op ontdekking vanaf Skûtsje De Rot

Elke donderdagavond verlaat Skûtsje De Rot de haven van Rottevalle om de Leijen op te varen. Op deze donderdagavond vaart een IVN gids mee en vertelt over verleden, heden en toekomst van de natuur in de Leijen.

Door IVN De Wâlden
Locatie Rottevalle | ligplaats skûtsje De Rot [haven]
Tijd 19.00 - 21.00 uur
Opgave 06 - 51 94 66 26 | www.ivn.nl/afdeling/de-walden zie
Kosten info op website

Zaterdag
06 juli

Maak kennis met De Twigen

Wandelexcursie voor iedereen die meer te weten wil komen over de flora en fauna in dit 20 hectare tellende natuur- terrein. Maar ook over de ontstaansgeschiedenis. De Twigen is een niet vrij-toegankelijk natuurgebied.

Door IVN Súdwesthoeke | Constance Smit
Locatie Joure | Tramwei, vanaf Joure 100 meter voorbij oprit snelweg [bij ijzeren hek aan linkerzijde wacht de gids]
Tijd 10.00 - 12.00 uur
Opgave Constance Smit | constance-smit@hetnet.nl | opgave
Kosten verplicht

Vrijdag
12 juli

Vleermuizen

Het is donker in het bos. Ideaal voor een bijzondere excursie over nachtleven! Wandelend door het Driesumer Bos gaan we vleermuizen spotten. Met onze ogen. Maar ook met onze oren, met behulp van een batdetector.

Door IVN Noordoost Friesland
Locatie Driesum | van Sytzmawei 26, 9114 RW
Tijd [P-plaats RinsmaState]
Opgave 22.15 - 23.30 uur
Jan de Vries | 0519 - 57 17 33

Vrijdag

14 juli

Nachtvlinders in de Vlindertuin

Langzaamaan wordt het licht van de dag verruimd voor de duisternis van de nacht. Ideale omstandigheden voor een bijzondere excursie omtrent nachtvlinders! Wat gaan we op ons verlichte laken aantreffen? Doe je mee? Wees welkom.

Door	IVN De Lege Midden Aldeboarn
Locatie	Doelhof 1, 8495 KD [Andringahûs]
Tijd	22.00 uur [tot er geen vlinders meer komen] Reinie
Opgave	Piersma 0566 - 84 05 03 [na 18.00 uur]
Kosten	Afdelingsleden gratis niet-leden € 2,50

Donderdag

18 juli

Slag Om de Dobben

Op zoek naar een fijne wandelroute? Wat dacht je van een slag Om de Dobben? Je loopt door een mooi decor van open gebieden, afgewisseld met hier en daar wat begroeiing. Gids Betty Kooistra kan je van alles vertellen over dit gebied!

Door	IVN De Wâlden Betty Kooistra
Locatie	Burgum Langelaan 10
Tijd	19.00 uur
Opgave	Betty Kooistra 06 - 51 93 25 00
	[tussen 18.00 en 20.00 uur]

Maandag

22 juli

Bosbadden [Shinrin Yoku]

Bosbadden [Shinrin Yoku] houdt in dat we in een rustig tempo wandelen. We dompelen ons onder in de atmosfeer van het bos en ervaren onze verbinding met de natuur. Alle zintuigen komen aan bod. De wandeling is ongeveer 3km.

Door	IVN Ooststellingwerf Hannie Tulp
Locatie	Appelscha Terwisscha 6a, 8426 SJ
	[P-plaats Drents-Friese Wold]
Tijd	10.00 uur
Opgave	ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten	Afdelingsleden gratis niet-leden € 2,50

Donderdag
01 augustus

Op ontdekking vanaf Skûtsje De Rot

Elke donderdagavond verlaat Skûtsje De Rot de haven van Rottevalle om de Leijen op te varen. Op deze donderdagavond vaart een IVN gids mee en vertelt over verleden, heden en toekomst van de natuur in de Leijen.

Door	IVN De Wâlden
Locatie	Rottevalle ligplaats skûtsje De Rot [haven]
Tijd	19.00 - 21.00 uur
Opgave	06 - 51 94 66 26 www.ivn.nl/afdeling/de-walden
Kosten	

Zaterdag
03 augustus

Fietstocht Sumar

De fietstocht - startend bij carpool Burgum - voert ons langs sporen uit het verleden van de Noardlike Fryske Wâlden; de korenmol, de kerk, het laatste stukje echte heide en het verhaal van Bintje...
Met aandacht voor volksverhalen.

Door	IVN De Wâlden Anny van der Velde
Locatie	Garyp Van Harinxmaweg [carpool Burgum]
Tijd	13.30 uur
Opgave	Anny van der Velde 06 - 39 32 51 48 Wenny Craens 06 - 22 78 06 83 [beide tussen 18.00 - 20.00 uur]

Zaterdag
10 augustus

Sprinkhanen, libellen en vlinders

Onder leiding van Jan en Dirk gaan we deze zaterdag op zoek naar sprinkhanen, libellen en vlinders. Dat doen we op de Schaopedobbe, een gebied met vennen, zandverstuiving, groepjes bomen, heideveldjes en voormalige hooilandjes.

Door	IVN Ooststellingwerf Jan de Wit, Dirk Haaijema
Locatie	Elsloo, Schaopedobbe [P-plaats: bij oorlogsmonument Kloosterweg zandpad in]
Tijd	13.30 uur
Opgave	ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten	Afdelingsleden gratis niet-leden € 2,50

Zondag
11 augustus

Rondje Woldberg bij Steenwijk onder voorbehoud

Deze zondag doen we een rondje Woldberg. We lopen langs mooie beukenlanen en over verdiepte paden. Langs heide met pingoruïne beklimmen we de Woldberg van 25 meter hoog. Datum wijzigt mogelijk nog, check <https://www.ivn.nl/afdeling/heerenveen-eo/>

Door	IVN Heerenveen e.o. Ria Wijngaard
Locatie	Steenwijk Bultweg 30, 8346 KD [Bospark De Bult]
Tijd	11.00 uur
Opgave	0636172527
Kosten	

Zaterdag
17 augustus

Wandeling rond de Jan Durkspolder

Een lange wandeling rond de Jan Durkspolder brengt je langs rietvelden, moerrassen, struweel, grasland en open water. Gids Betty Kooistra wandelt met ons mee. Tip: trek bedekkende kleding aan.

Door	IVN De Wâlden Betty Kooistra
Locatie	Oudega [Sm], Headammen
Tijd	[P-plaats voor de Heamdamsbrêge] 13.00 - 16.00 uur
Opgave	Betty Kooistra 06 - 51 93 25 00 [18.00 - 20.00 uur]

Zaterdag
31 augustus

Op zoek naar de Rupsendoder

Wat is er nou fijner dan een avontuurlijke zoektocht in de heerlijke buitenlucht? Kom naar Ureterp en loop mee met onze gids. Tijdens deze wandeling in De Mersken gaan we op zoek naar de Rupsendoder.

Door	IVN De Wâlden
Locatie	Ureterp [Van Oordt's Mersken]
Tijd	13.30 uur
Opgave	Karin Akkerman 06 - 30 65 48 07 [tussen 18.00 - 20.00 uur]

Check onze
website

Vleermuizen

Eind augustus wordt het buiten al steeds een beetje eerder donker. Ideaal voor een bijzondere excursie over nachtleven! Met onze oren en ogen gaan we proberen vleermuizen te spotten. Hou onze website in de gaten voor meer info.

Door	IVN Súdwesthoeke
Locatie	
Tijd	wordt bekend gemaakt bij aanmelding
Opgave	
Kosten	-